

« zurück blättern vor »

FRASOWAĆ v. imp., ab 1541; auch *fresować*; 'jmdn. beunruhigen, jmdm. Kummer bereiten, jmdn. quälen' – 'martwić, niepokoić, nękać, dręczyć kogoś': 1541 RejPs 183v, SPXVI ○ 1545 RejJóz N4, SPXVI *A nie Frasuycie długo moiey nędzney głowy Boć na tę ma zawzdy przyjsc iaki Kłopot nowy.* ○ 1558 LubPs B6, SPXVI *sprzećiwnik moy tak mye przesładuye / A ná wffem nędzną duffę mą tak záwzdy fráfuye.* ○ 1561 Leop Eccli 14/1, SPXVI *BLogosłáwiony iest mąż ktory sie nie podknął w słowie wst swoich á nie iest śćkan ábo fráfowan smutkiem grzechu.* ○ 1564 Mącz 130b, SPXVI *Afflictatio [...] Trapienie / Frásowanie.* ○ (1564) 1983 Kochanowski Sat. B2 *Nie było tey chciwości, ktora dziś panuie, / Tak iż mate / i wielkie iednako frasuiie.* ○ 1566 RejPos 196v, SPXVI *Stoi też zásię nád tobą nędzne sumnienie twoie gryząc cie á fráfuąc cie.* ○ †1569 Rej, SW *Zefira fresuje Potyfara.* ○ 1595 PowodPr 42, SPXVI *Ale ieden drugiego zazdrością zábija / ábo cudzotoftwem fráfuie.* ○ 1755–1756 Min.Ryt. 2 116, L *Smiał się Walewski z pogroźek i głowy Swéy nie frasował temi króla słowy.* ○ 1775–1806 Teat.54b 54, L *Im więcéy się przybliżam do końca, tym więcéy mnie to frasuje.* ○ 1792 Niemc.Kaz. 58, DOR *Wiem, że bywanie moje u Esterki wielce królową frasuje.* ○ [LBel.] (1857) 1909 Łoz.Wal.Szlach.III 12, DOR *Nigdy nie miał wielkiej łaski u dziewcząt i one to nadały mu żartobliwy przydomek Dynia, co go z początku niepospolicie frasowało.* – (SŁA), SPXVI, MĄCZ, CN, TR, L, SWIL, SW, LSP, DOR (przestarz.). ◇ **Var:** *frasować* v. imp., 1541 RejPs 183v, SPXVI ○ [LBel.] (1857) 1909 Łoz.Wal.Szlach.III 12, DOR – (SŁA), SPXVI, MĄCZ, CN, TR, L, SWIL, SW, LSP, DOR; *fresować* v. imp., 1545 RejJóz H7v, SPXVI ○ †1569 Rej, SW – SPXVI, SW (stp.). ◇ **Etym:** 1) mhd. *vrēzzzen* v., 'härmen, abzehren', LEX. 2) frühnhd. *fressen* v., 'sein herz fressen = sich innerlich verzehren', GÖT. 3) nhd. *fressen* v., '(vom Gift, Hunger, Gewissen usw. :) verzehren, plagen', GRI. ◇ **Konk:** *dręczyć* v. imp., bel. seit 1455, STP, zuerst geb. MĄCZ; *gryźć* v. imp., bel. seit Mitte 15.Jh., STP, zuerst geb. MĄCZ; *martwić* v. imp., bel. seit 1570, SPXVI, zuerst geb. L; *trapić* v. imp., bel. seit ca.1450, STP, zuerst geb. MĄCZ; *uciskać* v. imp., bel. seit Ende 15.Jh., STP, zuerst geb. MĄCZ. ◇ **Der:** *sfrasować* v. pf., (1557) 1571 Rej Pst. yy3, L ○ [LBel.] 1859 Wol.Poezje II 93, DOR, zuerst geb. BAN; *zafrasować* v. pf., 'einen nagenden Kummer bereiten', (1557) 1571 Rej Pst. xx6, L ○ 1947 Putr.Rzecz. 108, DOR, zuerst geb. BAN; *frasowity* adj., 'bekümmert, besorgt, betrübt', 1558 Kosz.Lor. 80, L ○ [LBel.] (†1629) 1654 Sz.Zim.Roks. 57, zuerst geb. L; *frasowny* adj., 'besorgt, traurig, zornig', 1560 RejWiz 96, SPXVI ○ [LBel.] (†1872) 1925 Pol Przyg. 10, DOR, zuerst geb. L; *ufrasować* v. pf., 1561 Leop.Deut. 8, L ○ (1579–1580) 1590 W.Post.Mn. 51, L ○ [LBel.] (1662)

1978 Chrap.Diar. 198, zuerst geb. L; *frasownik* subst. m., ‘Peiniger’, 1564
Mącz 130b, SPXVI o [LBel.] 1572 BudBib Judic 11/35, SPXVI, zuerst geb.
MĄCZ; *frasowliwy* adj., ‘besorgt, traurig, zornig’, 1566 GórnDworz M4,
SPXVI o [LBel.] 1688 DamKuligKról 287, SP17, zuerst geb. CN; *frasobliwy*
adj., ‘besorgt, traurig, zornig’, 1594 WitosłLut A5, SPXVI, zuerst geb. TR;
sfrasowany adj., 1609 Petr.Hor. D4, L, zuerst geb. L; *frasowaty* adj.,
‘bekümmert’, [hapax] (1611) 1768 Gwagn. 385, L, zuerst geb. L;
nafrasować v. pf., ‘heftig oder übermäßig kränken’, [einzQu.] (1839–1841)
1900 Rzew.H.Pam. 143, DOR, zuerst geb. BAN.

« zurück blättern vor »